Foc real a l´Albera des del s.XIX

Els morters a tocar cases habitades han posat en peu de guerra els veïns que conviuen amb el camp de tir militar



Un dels morters que van caure a tocar d´una vivenda.

SANT CLIMENT/ESPOLLA | CARME VILÀ

Les bombes i els morters cauen al paratge de l'Albera des d'inicis del XIX durant maniobres per part de l'exèrcit. És un lloc estratègic a la frontera, on el 1978 es van expropiar terres entre Sant Climent i Espolla, 1.380 hectàrees, per crear una extensa zona militar dins la qual hi ha el camp de tir. Els veïns propers conviuen des de fa dècades amb el foc real. Durant anys, excepte els incendis aïllats, la situació no ha generat excessiva controvèrsia. Però la caiguda d'una quinzena de morters, de metralla i munició a tocar de persones o cases el novembre ha posat en peu de guerra un grup de veïns, la Plataforma Alto el Foc a l'Albera, que demana que es clausuri el camp de tir. Els ajuntaments, per la seva banda, volen saber si compleix les mesures de seguretat.

"Ara mateix estan tirant, vius amb por perquè un cop passat un error, què et garanteix que no torni a passar". Ho explica la Bàrbara Magugliani, del veïnat de Vilartolí, a Sant Climent. Allà amb Joan Carles Torres, tenen Can Torres, una petita empresa d'elaboració de vi. Han vist metralla i morters fora del límit del camp de tir i Torres fins i tot va sentir xiular bales a tocar l'orella el 2013, quan ja va reclamar explicacions als militars.

Vilartolí, a Sant Climent, i els Vilars, a Espolla, son els dos punts més propers a la zona militar i a l'àrea del camp de tir. Salomé Wimille, veu el fum des de casa seva als Vilars, a cent metres de la qual van caure morters. "Era al jardí i de sobte vaig sentir una explosió molt forta, com si estiguessin bombardejant", va explicar. Això va desencadenar un primer front contra l'activitat.

Els militars van comprometre's a prendre una sèrie de mesures per millorar la seguretat. L'alcaldessa de Sant Climent, Olga Carbonell, i el d'Espolla, Carles Lagresa, creuen que, a les mesures que puguin prendre des del Ministeri de Defensa, s'hi ha d'afegir una investigació perquè quedi clar si compleixen o no les mesures de seguretat d'un equipament d'aquest tipus. A jutjar per l'error ocorregut, ara mateix les sospistes de molts són que no.

El camp de tir se situa dins l'àmplia zona militar. Però al puig del Castellar s'hi fan pràctiques des de fa dècades. El 30 de setembre de 1927, el Diario de Gerona publicava que havien finalitzat les maniobres militars. La línia de ferrocarril a Portbou, la carretera nacional N-II i la línia Campany-Masarac-Llançà eren els límits, segons

publicava El Autonomista el 1932. Aquell any, amb el general Batet al capdavant es reuniren tots les forces per fer pràctiques amb foc real al nord de la línia Vilartolí-Espolla.

Les maniobres anaven acompanyades de la presència, cada vegada més permanent, de l'exèrcit, que s'allotjava en tendes de lona i no va ser fins a finals dels seixanta que van disposar de la base militar. L'exèrcit va anar expropiant terrenys als dos termes fins arribar a l'actual àrea, dins la qual hi ha la Base Militar Álvarez de Castro.

El 1978 Defensa va expropiar 300 hectàrees a Espolla. Els terrenys havien estat dels Ducs de Medinaceli i els havia repartit el 1861 entre els caps de totes les famílies del poble. Això va fer que tot Espolla hi tingués una part. Hi hagué una forta polèmica, però no es va poder evitar. L'exalcalde, Jaume Coderch, explica que va ser un procés llarg. "Van anar comprant i van pagar bé, no tothom hi estava d'acord però ells et deien que deixaven dipositats els diners al jutjat i el que vulgui els agafi i el qui no, no".

El diari Avui relatava que no es va poder evitar i l'únic consol va ser que es va arribar a un principi d'acord que pal·liava les conseqüències negatives. Els terrenys expropiats passaven a ser de la Capitania General de la quarta regió militar com a camp de tir que es comprometia a donar autorització per treure suro. Els camins dins la zona expropiada s'havien de mantenir, conservar i protegir, així com els monuments inclosos a la zona. Els militars continuen avui sent molt restrictius a l'accés en una zona de l'exèrcit i després d'anys de peticions per primer cop han accedit a permetre fer-hi batudes de senglars. Pel que fa a la protecció del patrimoni, n'hi ha molt de megalític. La plataforma Alto el Foc assegura que no es té en compte i està envoltat de petits focs i restes de munició. Hi ha hagut nombroses denúncies d'agents rurals que s'han arxivat i es limita l'accés a un espai Xarxa Natura 2000 i amb molt patrimoni per protegir.

L'altra preocupació és la seguretat en un lloc on poden haver-hi boletaires o turisme que visita cellers. El sistema de control és el mateix des de fa dècades. L'exalcalde de Sant Climent, Joaquim Torrent, que hi havia fet el servei militar als anys seixanta, explica que "ens feien anar a vigilar els camins que anaven cap a Espolla, Cantallops i s'enviaven les cartes als ajuntaments, com es fa ara", tot i que s'han incorporat les noves plataformes de comunicació. Hi ha maniobres cada setmana fins en època de risc d'incendi. Aquesta mateixa setmana el Facebook de Sant Climent n'informava per a dilluns i dimarts.

"Les fronteres no són físiques", constata Olga Carbonell perquè "hi ha camins públics i d'alguna manera delimitar-ho, entorpiria el pas a zones on es fan pràctiques de tir". Al límit hi ha fites i cartells que adverteix que és zona militar, per exemple, a tocar els Vilars. I Lagresa recorda que antigament hi havia parts tancades, avui malmeses.

Des de Defensa, arran dels incidents, han pres algunes mesures, com retirar les restes d'armament dispers en

terrenys particulars i enretirar la zona prevista de caiguda de projectils. Es van acordar altres actuacions, com el tancament d'algun sector, però ara per ara es desconeix quan es farà efectiu. Diari de Girona ha preguntat al Ministeri de Defensa per les properes mesures, sense que hagi obtingut cap resposta.

Mentrestant la plataforma contrària al camp de tir continua organitzant-se i per al 26 de març ha anunciat un debat per posar sobre la taula els valors de l'espai natural de l'Abera.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2016/03/20/foc-real-lalbera-des-del/773546.html?utm_source=rss